

Obsah

Úvod	5
1 Význam a aktuálnost problematiky finančního vzdělávání	9
1.1 Zadluženost domácností a stav osobních financí	11
1.1.1 Historie, stav a vývoj zadluženosti	13
1.1.2 Psychologické, sociální a ekonomické aspekty zadlužování .	15
1.2 Exekuce a oddlužení (osobní bankrot)	18
2 Psychologické aspekty finanční gramotnosti	23
2.1 Psychologie v ekonomickém prostředí	24
2.2 Hodnoty a postoje	26
2.3 Potřeby	29
2.4 Psychologické aspekty peněz	32
2.5 Ekonomická socializace a finanční gramotnost	36
3 Strategické dokumenty a jejich význam při budování systému finančního vzdělávání	39
3.1 Systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách	40
3.1.1 Implementace Standardu finanční gramotnosti	41
3.2 Národní strategie finančního vzdělávání	43
4 Finanční gramotnost	47
4.1 Vymezení základních pojmů	47
4.2 Finanční gramotnost jako souhrn potřebných kompetencí .	49
4.3 Přístupy ke zjišťování a testování finanční gramotnosti . . .	54
4.4 Možnosti prevence a způsoby zvyšování úrovně finanční gramotnosti	59
5 Finanční vzdělávání	63
5.1 Význam finančního vzdělávání	63
5.2 Struktura finančního vzdělávání	65
5.3 Principy finančního vzdělávání	68
5.4 Mezinárodní pohled na finanční vzdělávání	70

6	Pojetí a realizace výuky finanční gramotnosti se zaměřením na praxi škol včetně výsledků výzkumů	73
6.1	Osobnost a úloha pedagoga	75
6.2	Začlenění tematických celků do rámcových vzdělávacích programů	76
6.3	Přístupy ke školnímu finančnímu vzdělávání	80
6.4	Metody a organizační formy výuky	83
6.4.1	Koncept připravovaného výzkumu zaměřeného na analýzu výukových metod	86
6.5	Učební pomůcky	89
6.6	Výzkumná šetření v oblasti finanční gramotnosti	97
6.6.1	Výzkumné šetření zaměřené na využívání a dostupnost učebních pomůcek ve výuce finanční gramotnosti	97
6.6.2	Průzkum v oblasti realizace výuky finanční gramotnosti na základních školách	102
6.6.3	Výzkumné šetření finanční gramotnosti u žáků středních škol	104
	Závěr	109
	Seznam použitých zkratk	111
	Shrnutí	113
	Summary	117
	Použitá a uvedená literatura	119
	O autorkách	133
	Rejstřík věcný	135
	Rejstřík jmenný	137
	Seznam příloh	139